

Overplanting van *Chrysophanus dispar* Haw.

naar het Naardermeer en een terrein te Boornbergum. (Fr.)

Op de laatste wintervergadering der N. E. V. is reeds door mij de mededeeling gedaan, dat de Heer PUREFOY uit Engeland mij had voorgesteld, een honderdtal poppen van *Chrysophanus dispar* te zenden voor het experiment in het Naardermeer. Ik mocht dan ook in Juni van dit jaar het genoegen hebben, dit materiaal in de beste conditie te ontvangen.

Aanvankelijk was mijn plan, de poppen in een houten kastje, hetwelk zoo geconstrueerd was, dat de vlinders na het uitkomen konden ontsnappen, ter plaatse te deponeren. Bij nadere overweging echter kwam het mij om diverse redenen gewenschter voor, hiervan af te zien, en, ter betere contrôle, de poppen thuis te laten uitkomen en de vlinders zelve op het terrein los te laten. Zulks is dan ook geschied. In het laatst van Juni en begin Juli zijn alle poppen, op eene enkele na, successievelijk uitgekomen en heb ik deze door voeding met honing, gedurende den tijd van hun gevangenschap, in het leven gehouden. Dat dit voortreffelijk ging, meen ik te mogen afleiden uit het feit, dat eenige exemplaren zelfs in die enge ruimte hebben gecopuleerd en eieren afgezet, welke alle zijn uitgekomen. Dit wat de voorbereiding betreft. Nu het experiment zelf.

Op 21 Juli begaf ik mij naar het Naardermeer voor het loslaten van 25 ♂♂ en 13 ♀♀. Het was heerlijk zonnig weer, juist wat ik noodig had; jammer, dat er zooveel wind stond. Een prachtig moment was het, toen ik het doosje opende en de vlinders zich successievelijk nederzetten op de daar ter plaatse in overvloed aanwezige kattenstaarten. (*Lythrum salicaria* L.) Het zal wel nimmer voorkomen, dat men in de natuur eene dergelijke collectie van deze prachtige dieren op zulk eene kleine plek bij elkander ziet. Een kwartier na dien zag ik reeds twee paartjes in copula, hetgeen mij goede hoop gaf.

Den volgenden dag ben ik des morgens naar Drachten (Fr.) vertrokken, om aldaar op een terrein, eigendom van de familie HARINXMA THOE SLOOTEN, en gelegen nabij Boornbergum, de vlinders los te laten, n.l. 34 ♂♂ en 26 ♀♀.

Het weder was niet zoo gunstig als den vorigen dag, althans de zon scheen niet. Zuringplanten heb ik op dit terrein nagenoeg niet aangetroffen, alhoewel deze planten er zeer zeker wel aanwezig zullen zijn en dus de vlinders de plaats, om hunne eieren af te zetten, zelf wel gevonden zullen hebben. Voornoemd terrein is door de familie HARINXMA bestemd, om als natuurreservaat te dienen; het is moeilijk te bereiken, hetgeen, bij eventueel slagen van de proef, zeer gunstig is.

Daar ik mij toch in de omgeving van de bekende *dispar*-terreinen bevond, heb ik tevens van die gelegenheid gebruik gemaakt, deze te bezoeken, om mij van den stand der vlinders aldaar op de hoogte te stellen. In totaal heb ik slechts één wijfje gezien, niettegenstaande het weer dien dag bijzonder mooi was. Hiermede wil ik niet zeggen, dat de soort daar langzamerhand uitsterft, doch schrijf ik dit toe aan dezen slechten zomer; ik heb trouwens reeds van diverse verzamelaars vernomen, dat zij dezelfde meening zijn toegedaan, en het dit jaar over 't algemeen een slecht vlinderjaar geweest is.

Zooals ik hierboven reeds mededeelde, gaf mij het aantreffen van de in copulatie zijnde vlinders in het Naardermeer goede verwachtingen in uitzicht, en trok ik op 25 Juli nogmaals naar het terrein, waar ik de vlinders losgelaten had, alwaar ik op verschillende zuringplanten reeds een aantal eieren mocht aantreffen. Daar bovenbedoeld terrein valt onder die stukken grond, welke regelmatig elk jaar gemaaid worden, heb ik, in overleg met het Bestuur van „Natuurmonumenten”, de toezegging ontvangen, dat genoemd stuk grond dit jaar niet gemaaid zal worden en heb ik dit kenbaar gemaakt door aanduiding met stokken, waaraan een roode wimpel.

Rest mij nog de dank te betuigen, in de eerste plaats aan den Heer PUREFOY voor zijne zending materiaal, zonder hetwelk ik de proef niet zoude hebben kunnen nemen, en in de tweede plaats aan het Bestuur van „Natuurmonumenten” voor de welwillende wijze, waarop zij mij tot het nemen van dit experiment is tegemoet gekomen.

Amsterdam, November 1931.

J. H. E. WITTPEN.
